

■ Politika

Válek s Blažkem namíchl i jindy klidného Fialu. Odchod ministrů průšvihářů přesto ve vládě nikdo nečeká

Ondřej Leinert
ondrej.leinert@hn.cz

Když má premiér Petr Fiala (ODS) ke členům vlády výhrady, obvykle jim to řekne za zavřenými dveřmi. V posledních dnech už toho však bylo i na něj moc. Nejdřív ztratil trpělivost s bohorovně vystupujícím ministrem zdravotnictví Vlastimilem Válem (TOP 09). A potom veřejně pokáral i svého spolustraníka, muže, s nímž se zná přes 30 let a bez něhož by těžko teď byl premiérem – ministrem spravedlnosti Pavla Blažka.

Oba nicméně na svých postech zůstávají. A pokud je nestihne problém, který bude ještě o několik řádů závažnější než současné přešlapy – v případě Blažka by nejspíš muselo jít o malér kalibru policejního obvinění, třeba v táhnoucí se kauze kupčení s brněnskými byty –, tak oba ministři doslouží do konce volebního období.

Jako první si v těchto dnech zahrával Válek. Ve středu napsal web Seznam Zprávy, že ředitel IKEM Michal Stiborek vedle šéfování prestižní státní nemocnici provozoval půjčkový byznys s horentními úroky. To byla přesně ta situace, kdy členové vlády od svého kolegy čekali, že se jasně vymezí. Stiborkovi dá ultimátum, nebo ho rovnou odvolá.

Místo toho Válek předstoupil před novináře s tím, že situaci prověřuje, přičemž ale „pan ředitel má jedny z nejpřísnějších prověrek Národního bezpečnostního úřadu a takových ředitelů je opravdu málo“.

Tímto vystoupením, jež dalo vzpomínout na Válekův dlouhý přezíravý přístup k problému s nedostatkem antibiotik v prvních měsících letoš-

ního roku, ministr podle informací HN namíchl premiéra. Poslední, co si Fiala mohl přát, bylo to, aby se situace kolem ředitele – který si svým vedlejším byznysem vydělal desítky milionů korun – stala na několik dní zprávou číslo jedna. A srážela už tak slabou oblibu jeho vlády.

Premiér i proto hned ve středu po schůzi kabinetu, který se sešel po první po letních dovolených, Válek veřejně požádal o „odpovídající“ řešení.

A v pátek – v tu chvíli už rozhodně vystupující – ministr na dvouminutové tiskovce bez otázek oznámil Stiborkovu rezignaci. S tím, že kdyby se ředitel neodhodlal odejít, odvolal by ho podle mluvčího resortu zdravotnictví Ondřeje Jakoba Válek sám. Zároveň si dal záležet, aby zdůraznil to, co z něj ve středu premiér ani další členové vlády necítili – že zprávy o Stiborkovi považoval od počátku za „velmi závažné“.

„Tím si zachránil židli,“ řekl HN zdroj z kabinetu. Byť hned nato připustil, že Válek byl jen obtížně odvolatelný, protože premiér podle koaliciční dohody může ministra odvolat jen po dohodě s jeho domovskou stranou. A v případě TOP 09, která má vedle Války v kabinetu už jen nepříliš výraznou ministryni pro vědu a výzkum Helenu Langšádlovou, by odchod jednoho z nejznámějších politiků byl pro stranu velký komunikační problém.

To pod ministrem spravedlnosti Blažkem se židle podle zdrojů z vlády ani nezachvěla. Byť premiér Fiala jeho středeční pětihodinové posezení v jedné z pražských restaurací

Oba pocházejí z Brna, oba jsou důležitými postavami svých stran. A oba jsou skoro neodvolatelní – jak ministr zdravotnictví Vlastimil Válek (TOP 09), tak ministr spravedlnosti Pavel Blažek (ODS). Foto: ČTK

s někdejšími poradci Miloše Zemana Martinem Nejedlým komentoval s tím, že to „nebylo vhodné“.

Nad tím, jak Blažek vyhodnotil situaci, kroutil v pátek hlavou i jeho stranický kolega a ministr financí Zbyněk Stanjura. „Považuji to za nevhodné,“ reagoval podobně jako premiér a na dotaz HN tajuplně naznačil, že nedokáže odhadnout, zda z toho bude muset Blažek vyvodit i nějaké důsledky. To se však kvůli důležitosti, kterou pro premiéra má, neočekává.

Blažek netají, že byl jedním z těch, kdo začátkem roku 2014 pomohli profesorem politiky Fialovi, kte-

rý tehdy čerstvě vstoupil do ODS, k rychlému dosažení postu předsedy strany. S Fialou se Blažek znal z brněnského akademického prostředí, z Masarykovy univerzity, od začátku 90. let.

Díky svým kontaktům a bodrému vystupování Blažek roky Fialovi pomáhal s vyřizováním čehokoliv, do čeho se šéfovi ODS příliš nechtělo – například domlouvání schůzek na Hradě v éře Miloše Zemana s kancléřem Vratislavem Mynářem. Nakolik je Blažek pro premiéra důležitý, se podle některých ukázalo nejlépe na konci roku 2021. Tehdy si ho

vybral do své „vlády změny“ na post ministra spravedlnosti navzdory policejnímu prověřování kvůli možnému korupci. Blažkovu nominaci tenkrát kritizovaly nevládní organizace, problém s ní měli i koaliciční Piráti.

„Znám Pavla Blažka řadu let a za jeho nominaci do nové koaliciční vlády si stojím,“ reagoval tehdy premiér třeba na dopis iniciativy Milion chviliek. A Blažkovi věří nadále. Na rozdíl od poloviny obyvatel Česka, podle nichž ministr ohrožuje důvěru ve spravedlnost, jak ukázal letošní průzkum Medianu pro Český rozhlas.

■ Trh práce

Místo podpory může stát lidem dát příspěvek na podnikání

Kristýna Matějková
kristyna.matejkova@hn.cz

Madá žena se po studiu v Praze přestěhovala zpět do malého rodného města. Nedaří se jí tam ovšem najít práci, která by odpovídala jejím schopnostem. Nejráději by si otevřela vlastní kadeřnictví, ale nemá na to peníze. O prvotní investici několika desítek tisíc korun se přitom může postarat stát. Slouží k tomu příspěvek na rozjezd podnikání, který však ne každý úřad práce aktivně nabízí. Státu se přitom podle odborníků vyplatí.

Celým názvem příspěvek na zřízení společensky účelného pracovního místa pro výkon samostatné výdělečné činnosti ročně získají dva až tři tisíce lidí. V červenci jich například díky

příspěvku podle údajů Úřadu práce ČR zahájilo podnikání celkem 653. Počet žadatelů zůstává v posledních letech víceméně stejný.

Velkou část z nich tvoří právě lidé toužící po vlastním kadeřnickém či nehtařském studiu, ale také restaurační nebo tesařské živnosti. Pro získání peněz od státu na rozjezd podnikání však musí zájemci nejdříve splnit několik podmínek.

„Není to tak, že přijdete na úřad práce, zaregistrujete se a příští týden odcházíte s příspěvkem. Lidé musí poměrně formálně prokázat, že se jim nedaří najít práci v dané lokalitě,“ popisuje Ondřej Dvouletý z katedry podnikání Fakulty podnikohospodářské VŠE, který vypracoval studii zhodnocující tento program.

Žadatel musí být vedený v evidenci úřadu práce a mít dlouhodobý pro-

blém s uplatněním. Nesmí mít žádné dluhy vůči státní správě, tedy zpravidla na daních. „Už to je pro lidi velká selekce,“ podotýká Dvouletý.

Podle něj dostávají lidé v rámci tohoto jednorázového příspěvku průměrně 54 tisíc korun. Množství vyplacených peněz se přitom odvíjí od výše nezaměstnanosti v daném kraji. Úředníci také posuzují, zda konkrétní nápad dává smysl v kontextu

~
V červenci například díky příspěvku zahájilo podnikání celkem 653 živnostníků.

regionu – například jestli už v tom městě není příliš mnoho kadeřnictví.

Dotyčný si musí udělat průzkum trhu s vybavením, které pro své podnikání bude potřebovat. „Typicky musí do žádosti zaznamenat, kolik vydá například za nůžky,“ popisuje Dvouletý. Na základě vyplněné žádosti může úřad práce se zájemcem uzavřít dohodu a stát mu následně peníze vyplatí. Existuje však ještě jedna pojistka proti zneužití – podnik musí existovat aspoň následující jeden rok, jinak stát příspěvek vymáhá zpět.

Peníze také žadatel obdrží, až když má vyřízenou živnost. Automaticky pak opouští úřad práce a přestává pobírat podporu v nezaměstnanosti. A začíná státu odvádět daně. „V tom je kouzlo tohoto programu. Příspěvek pořád vychází pro stát výhodněji než dále platit podporu,“ říká Dvouletý.

Dodává však, že v některých krajích se k příspěvku žadatelé dostávají složitěji. Někteří z úředníků se tomuto programu věnují rádi, jiní zas podle Dvouletého zkušenosti o programu „aktivně mlčí“.

Příspěvek hodnotí pozitivně i Luboš Kastner z Asociace malých a středních podniků a živnostníků. „I kdyby to podnikateli nevyšlo, pořád ten výdaj dává smysl. Podpoří kreativitu a inovaci na trhu a malé a střední podnikání, které je nejdůležitější vrstvou ekonomiky státu,“ říká.

Program je součástí aktivní politiky zaměstnanosti ministerstva práce a sociálních věcí od roku 2004. Za tu dobu se ho mohly zúčastnit desítky tisíc Čechů. Úřad práce prostřednictvím tiskové mluvčí ale HN potvrdil, že souhrnná data za celou dobu čerpání nelze dohledat.